

A főkapitány megrendszabályozza a bérkocsisokat.

— Elrekvirálják és hatósági kezelésbe veszik a zsaroló bérkocsis kocsiját, lovát. —

(Saját tudósítónktól.) Dr. Szalay József főkapitány nagyon jó ember. Legalább a bérkocsisokkal szemben nagyon jó. Minden ember ebben a városban, akit sorsa azzal vert meg, hogy bérkocsira szoruljon, rég elvesztette már a türelmét ezzel a fékevesztett, vakmerő és elvetemült népséggel szemben. Az egyre súlyosabb panaszok özönének hatása alatt, amelyek hozzája érkeztek, most a főkapitány is elvesztette türelmét és szigorú intézkedéseket léptetett életbe. Vasárnap számunkban irtunk a bérkocsisok visszaéléseinek legújabb fejezetéről. Egyelőre nem folytatjuk ezt a fejezetet, megvárjuk, milyen hatása lesz a főkapitány erélyes intézkedésének, különösen miként hajtják azt végre. Az esetet a rendőri sajtóiroda így tudatja:

— A bérkocsis iparosokat felrendelte a főkapitány, mert zsarolásként és fuvarmegtagadásakkal annyira türehtetlenné tették a helyzetet, hogy az különösen közegészségügyi vonatkozásban egyenesen életveszélyes lett. Elrendelte, hogy a július 1. óta érvényben levő viteldij mellett személyválogatás nélkül bárkit és bármikor kötelesek fuvarozni, mert ellen esetben a bérkocsist a standjáról *haladéktalanul előállítatja*, őket iparuktól *megfosztja*, a felhatalmazási törvény alapján kocsijukat és lovukat *rekvirátatja* és úgy bocsátja a közönség rendelkezésére.

Bizonyára az egész polgárság tapsol ennek a példás erélyű rendszabálynak. Ha ezt az elsőt sok hasonló követné, minden intézkedésre jogosított hatóság részéről, még segíthetne valamit a minden rendű és rangú zsarolóknak kiszolgáltatott életünkön. Erdemesnek tartjuk a következőkben a főkapitányi rendelet kibocsátásának körülményeit ismertetni:

Néhány száz panaszos levél és feljelentés után legutóbb egy királyi ügyész feljelentése került a főkapitány kezébe, amely azzal vádol egy szegedi bérkocsist, hogy megtagadta a fuvar, amikor hivatalos küldetésben kellett volna eljáráni.

— Ami sok, — az sok! Amit ez a népség művel, az már *türehtetlen* — mondta a főkapitány — mert ez már a közbiztonságot és a közegészséget veszélyezteti. *Háromszorosára* van emelve a bérkocsitarifa, de azért ok ezenfelül is *zsarolják* a közönséget. Én tudom érteni a közönség felháborodását. Az orvos nem kap kocsit, hogy betegeit látogassa, a közönség nem kap kocsit az állomáshoz, mert ez a rakoncátlan társaság még a háromszoros tarifánál is többet akar. Az esküvői tarifa 16 korona 50 fillér és akadt kocsis, aki 120 koronát kért egy esküvői fuvarért. A közönség természetesen a rendőrség segítségét kéri, de hát minden kocsit mellé mégsem lehet rendőrt állítani. Hanem azért segítik a bajokon — fejezte be szavait a főkapitány — és csengetett Patyiknak, a főkapitányi huszárnak:

— Holnap reggel 9 órára idebenn legyen Kili, három kétfogatu és három egyfogatu bérkocsis — adta ki a szigorú parancsot.

És szerdán reggel ott feszengtek a főkapitányi előszobában a hét gonoszok Kili ur vezetése alatt, aki nem más, mint a bérkocsiipartársulat elnöke. Látszott arcukon, hogy vihart szimatolnak és inkább mentek volna ki, mint befelé. Patyik azonban barátságosan betessékelte őket a főkapitányi szobába, ahol nagyon alázatosan csak annyit mondhattak, hogy „Szerencsés föreggelt”, mert nyomban a főkapitány vette át a szót és gyengéd atyai hangon bár, de mégis elég hangosan, hogy az előszobában is hallatszott, imigy beszélt a jelképre:

— Maguk ellen százával jön a panasz, hogy zsarolnak, hogy gorombák, hogy urinőkkel szemben szemtelenkednek, hogy meg-

tagadják a fuvar, hogy azt az időt is megfizettetik, amit a standon állnak és hogy mindenféleképpen komiszkodnak a közönséggel. Már a közgyűlésen is felszólaltak emiatt éppen akkor, amikor tarifaemelésért kertem a maguk részére. A közönségnek igaz van. Meggyőződtem róla magam is. Engem is meg akartak már zsarolni. Nahát ennek vége lesz!

És itt valamivel „emeltebb” hangon folytatta magas szárnyalású beszédét a főkapitány:

— Miután látom, hogy a figyelmeztetés nem használ, parancsot adtam a rendőröknek, hogy minden egyes esetben, ha egy kocsis bármilyen visszaélést követ el: akár a fuvar tagadja meg, akár nem megy el oda, ahová megrendelték, akár pedig többet követel, mint a tarifa, az illetőt azonnal állítsák elő és ellene az eljárás megindul és a kihágási bíró azonnal ítéletet is hoz, még pedig szigorúat.

— Ismétlődés esetén azonban *az iparigazolványt azonnal megvonom, a kocsit, lovakat rekvirátatom és azt hatósági kezelés-*

Wekerle a német gazdasági szövetségről.

— A képviselőház ülése. —

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

A képviselőház szerdai ülését féltizenegy órakor nyitotta meg Szász Károly elnök. A választójogi javaslat általános vitáját folytatták.

Örgróf *Pallavicini* György: A választójogi javaslatot bírálva, kifogásolja, hogy az ipari munkásnak adnak választójogot, a mezőgazdaságinak nem.

Hock János: Mert az ipari munkástól félnek!

Örgróf *Pallavicini* György: A mezőgazdasági munkások éppen úgy rászolgáltak a jogokra, mint az ipari munkások. (Helyeslés a baloldalon.) Aki hazájáért dolgozik és fárad az mind jó magyar ember, csak azt nem tartja jó magyarnak, aki keres, anélkül, hogy dolgozna. A Károly-kereszt jogcímenek törlése rontja a magyarság arányszámát, mert így éppen a legtisztább magyar szavazók esnek ki. *Hegedűs* Lőránt beszédével foglalkozva, kijelenti, hogy az összeférhetlenségi törvényt meg kell reformálni, mert például Hegedűsnek is harminc igazgatósági tagsága van.

Hock János: Még az hiányzik, hogy a parlament is a bankok zsebében legyen!

Kun Béla: Részben ott is van.

Örgróf *Pallavicini*: Híve a nők aktív és passzív választójogának. Fontosnak tartja a kerületek beosztását és e tekintetben biztosítékokra van szükség. *Egy óriási világ választja el a radikálizmustól*. Semmi köze hozzá és az eredeti javaslatot éppen azért fogadta el, mert nem tartotta radikálisnak és mert most van talán az utolsó alkalom, hogy egy kevésbé radikális választójoggal megnyugvást teremtsünk ebben a kérdésben. Nem vallja magát demokratának, bár a demokratikus eszmékért küzd. Idegenből került Magyarországra, de alkalmazkodik a magyar föld történelméhez és sajátosságaihoz. A magyar ur kötelessége földet, jogot és kultúrát adni, mert ha nem ad, akkor majd elveszik jogtalanul, de sajnos, igazság akkor sem lesz. Nem fogadja el a javaslatot.

Nehrebeczky György: El kell ismerni, hogy Magyarországon 1848 óta a választójog inkább visszafejlődött, mint fejlődött. A választójog kiterjesztése jogos és szükséges. Nem szabad elzárkózni a kielégítő megoldás elől. Pótolni kell a reformban mindazt, amit évtizedek óta elmulasztottak.

be vétetem. A kocsisokat hadimunkára fogom kirendelni és helyettük rokkant katonákat fogok kérni, akik boldogok lesznek, hogy tisztességes keresethez juttatom őket.

— És nem leszek kimérettel olyan esetben sem, ha hadbavonult gyereke lesz a kocsis, mert a hadbavonulás sem jogosít úszorára. Ezek az öklömmi gyerekek pedig még szemtelenebbek a felnőtteknél.

— A törvény megadja nekem a jogot hozzá, hogy mindazt megtegyem, amit elmondottam és én élni fogok jogommal. Az országnak és hadviselésnek is érdeke, hogy a városi közlekedés minél jobb legyen és nem türehtő, hogy beteg emberek szenvedjenek, esetleg elpusztuljanak, mert az orvos nem kap kocsit, amely a beteghez szállítaná.

— Megértették amit mondtam? — kérdezte a főkapitány szavai bevégezése után. — Akkor elmehetnek és mondják el a többinek is.

Az elnök felelni vagy kérdezni akart valamit, bár ezt az előszobában nem hallottuk, csak a főkapitány szavaiból következtettük, aki ezzel bucsuzott el barátságosan harsogva a bevezényelt küldöttségtől:

— Elmehtenek!

Hát elmentek; — nem is — elkullogtak, mintha nem gögös fiakkeresek, hanem lepiszkolt, gyáva pasasok lettek volna.

Nehrebeczky után *Bródy* Ernő szólalt fel. A választójogot megnyugvással kell elintézni. Legfőbb ideje, hogy gazdasági és szociális kérdésekkel foglalkozzunk. Szerinte senki sincs, aki a magyar nyelv jogának érvényesülését ne kívánná. A javaslat jogfosztás nemcsak a nemzetiségekkel, hanem a magyar munkássággal szemben is. Rámutat a négy és hat elemi közötti különbségre. Szerinte a választásoknál szükség volna *bírói hatóság* jelenlétére. *Bródy* délután két órakor beszédét befejezte.

(A délutáni ülés.)

A délutáni ülésen *Bethlen* István személyes megtámadtatás címén szólal fel. Felelt *Pallavicini*nek és *Andrássynak*. Bizonyítja, hogy álláspontját sohasem változtatta, mindig konzervatív irányu volt.

Ezután folytatták a választójog vitáját. *Nagy* Vince kijelenti, hogy ha Tisza dicsérni jött a javaslatot, akkor szóló temetni jött a választójogot. Visszautasítja, hogy a radikálisok az árdrágítókat védik. A radikálisok először hangoztatták az áruuzsora letörését, a hadimilliomosok megadóztatását. Hangsúlyozza az önálló jegybank és önálló vámterület szükségességét. A javaslatot nem fogadja el. Ezután *Pallavicini* György kifogást jelent be ifjú *Ugron* Ákos oláhfalusi választása ellen, mert nincs benne a választói névjegyzékben. A kifogást a Ház a mandátum-vizsgáló bizottságnak adta ki. Ezután félbeszakították a vitát, csütörtökön folytatják.

(Az interpellációk.)

Áttértek az interpellációkra. *Wekerle* válaszol *Laehne* Hugó és *Bikády* Antal múltkori interpellációjára. *Laehne* Hugónak kijelenti, hogy a Németországgal való szerződés kérdésében örök időre való lekötöttségről nincs szó. Arra a kérdésre, hogy úgy értelmezi-e a kormány a gazdasági szövetséget, hogy azon belül mezőgazdasági vámok ne tartassanak fenn, kijelenti, hogy előzetes tárgyalások folytak a tekintetben, hogy ha